

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.—
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inserte) se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Št. 229.

Telefonska številka 65.

Celje, v soboto, 8. oktobra 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Avstrijski Jugoslovani in morje.

Spisal dr. Karl Slanc.
(Dalje.)

Tudi političen milje upliva na narode. Rimljani so bili začetkoma kmeti, ko so začeli vojne s sosedmi, so postali bojevit narave; kot republikanci so bili strogo pošteni, pod cesarji najhujši izkoriščevalci podvrženih narodov. Arabci so bili v svoji revni prvotni domovini nevedno ljudstvo. Nevednost je posledica reve. V 8. stoletju zasedejo Arabci najboljši del Španske in tam razvijejo veliko kulturo. Kulturni zgodovinar Buckle je našel med prvotnimi narodi v Ameriki v gotovem miljeju isto razvijanje, iste misli, kakor med narodi v Evropi. V tem oziru se lahko trdi, da vodi vse narode na svetu naravna pamet in da ustvarja ista skoraj povsod jednako kulturo, ako je milje in drugo podano. V prebogati naravi so se ljudje lahko omehkužili, ko so si enkrat ustvarili neko kulturo in je potem nastala stagnacija. Prevelika narodna reva zavira razvoj, dasi utrjuje telesno žilavost in včasih tudi duševno. Dobro leži v sredini. Bogastvo pa je stvarjalo dosti lepega na svetu. Do tega vodijo posebni načini gospodarjenja. Kaj so imeli Feničani, Grki in Rimljani velike trgovine po morju in kopnem in kako neizmerno so se bogatili! To bogastvo pa je tudi pomagalo razvijati vse kulturne elemente. Grško-rimljansko kulturo danes po večjem poznamo. Ta kultura pojema, ko priviharajo Germani in razderejo mesta, ognjišča kulture, pa tudi središča trgovine in bogastva. »Glavna trgovska mesta so tudi središča civilizacije in kulture. Kjer si ni meščanstvo v stanu zagotoviti politične in duševne svobode, tam se ne more govoriti o visokem vzletu njegovega kulturnega dela.« To velja tudi splošno, ne samo za trgovstvo kakega naroda. Vzamimo bogastvo Amerike, in videli bomo, kako se razvija v tem bogastvu tudi kultura Amerikancev. Prav nadarjeni narodi so zgubili svojo visoko kulturo, ko so zgubili svojo svetovno trgovino, in prav neznatni narodi so se popeli do visoke omike, ko je veliki promet potegnil tak narod seboj. Saj se vidi v malem, kako je z omiko in bogastvom v sedanjih časih: kako zelo se razlikuje gospodarstvo v krajih brez železnice napram onim, koder teče železnica; tu se blagostanje in omika dvigata. Seveda je treba tudi dotičnemu narodu politične moči med sosedmi. Kakor hitro ta politična moč ne more varovati svetovne trgovine kakega naroda pred drugimi, je z njo in z večjo kulturo pri kraju. »Rimljan sem«, to je pomenjalo ponosnega človeka in tako se glasi sedaj tudi iz ust članov visoko kulturnih narodov. Ako je narod bogat, mu širi zavest bogastva ponos, energijo, reva pa tlači k tlom. Torej ni rasa vse v razvoju kakega naroda do višje kulture, zelo so tudi merodajni navedeni čini-

telji; narodu, ki še nima znatnega bogastva in z njim kulture, se ne more odrekat možnosti do dosege kulture in bogastva.

Omeniti je tudi, da podedovanje lastnosti v narodih ni brez važnosti. Dokazalo se je, da se podedujejo instinkti, spomin, navade, fantazija, razpoloženje k umetnosti, k posebnim vedam, čustvovanje, strasti, skoraj ves značaj prednikov. So celi narodi, ki so posebno nadarjeni za muziko, drugi za kiparstvo. V nekaterih narodih je posebno versko razpoloženje razvito in se podeduje naprej. Ker mešanje s heterogenimi rasami škoduje, pazijo narodnjaki kakega naroda na to, da ostaja rasa čista. Da se podedujejo človeške lastnosti, tudi pozneje pridobljene, naprej od roda do roda, je dognana dogma naravoslovne vede. Gre se torej za to, kako so bili predniki kakega naroda, ali so nakupičili dosti dobrih lastnosti v svojem svojstvu in iste naprej zarodili in kako so se družili spoli.

Še ni dolgo, ko so bili učenjaki prepričani, da je dobro, ako se človeške rase križajo. Novejši antropologi so drugega mnenja in kažejo v tem oziru na križanje črnih in rdečih z belimi ljudmi. V Indiji in južni Ameriki kažejo križanja različnih ras, da bastardi nimajo dobrih lastnosti, vsaj v značajih niso dobri, in kulture taki mešani narodi ne spravijo naprej. Ti novejši antropologi kažejo tudi na Evropo. Ko so se zmešali stari, v kulturi visoko stoječi Rimljani z Germani in Slovani, so nastali narodi, ki dolgo niso zmogli kaj prida kulture. Temu križanju se pripisuje, da je bila vsa velika rimska kultura po tem zmešanju narodov z drugimi narodi več sto let kakor mrtva in se je še le začelo lepše življenje, ko so se ti mešanci skozi veliko generacij med sabo združevali in je tako nastalo zopet križanje v sorodstvu. (Inzucht.) Tako je nastalo barbarstvo, ko so prišli Goti na Špansko in tam deloma izgnali visoko kultivirane Arabce, deloma pa se z njimi križali. Grki so nazadovali, ko so se zmešali s Slovani. Na Ruskem so zmešane rase Nemcev, Slovanov, Tartarov-Mongolov in kulturno razvijanje gre težavno naprej. »Bastard je slabši, ko njegovi hudobni stariši.« Dobro je le križanje, ako se dogaja med sorodnimi in enakovrednimi rasami. V severni Ameriki je križanje med Angleži in Nemci dobro, tudi križanje s Francozi in Italijani, ne pa z Zmorci, Indijanci ali Mongoli. (O križanju s Slovani se še nič ne omenja.)

Pri križanju heterogenih pasem se lahko zvišajo individualne sposobnosti, ali generelne, instinktivne zmožnosti (značaj) se zgubljajo; slednje so pa potencijalen moment, kateremu je pripisati vse veliko.« — »V čistih rasah je moč podedovanja večja; iz družitve ljudi čiste rase nastajajo geniji, veliki talenti, ki spravljajo razvoj kulture naprej, ki so voditelji narodov.«

To bi bili tedaj činitelji, ki neposredno uplivajo

na razvoj človeka in ljudstva. Uplivajo pa na podlagi gospodarstva. Človek rabi za svoje preživljanje stvari, ki jih daje narava. Te stvari pripravlja za svojo rabo. Vse življenje, materijelno kakor duševno in čustvovanje je po večjem odvisno od te priprave živeža. In človek skrbi v že razvitejšem stanu za to, da ima trajno stvari za preživljanje. To se pravi, da človek gospodari. »Gospodarstvo vsebuje vse delo in vse naprave, ki so namenjene preskrbovanju ljudi s stvarnimi blagari.« V tem so si učenjaki, ki se pečajo z narodno ekonomijo, zgodovino in sociologijo, edini, da je gospodarstvo podlaga vsega razvijanja človeka in družbe. »Gospodarske vezi se morajo priznati za temelj človeške družbe, proti katerim uplivajo vsi drugi činitelji le kot regulatorji zunanjih organizatoričnih oblik.« »Gospodarstvo človeka in družbe je podlaga, iz katere klijejo naravne zveze sorodnikov, rojakov, od njega je odvisen razvoj rase, odvisen razvoj prosto od ljudi ustvarjenih vezi, kakor zgodovinskih, političnih, verskih, državnopravnih, vezi, katere stvarja omika, društvovanje, promet, posest, lastnina, pridobivanje. Vse pravo izhaja iz gospodarstva.«

(Dalje sledi.)

Moje mnenje.*

Piše učitelj Robert Košar.

Odkritosrčno priznavam, da me je presenetila znana izjava zastopnikov štajerskega slovenskega učiteljstva pri »Lehrerbundu« v Gradcu glede delitve štajerskega deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek.

Ker pa slovensko učiteljstvo še ni spregovorilo končne besede in je po izjavi nekega člana štajerskega »Lehrerbunda« to še baje odprto vprašanje, si dovolim v tej zadevi izreči svoje mnenje neglede na kako osebo ali politično stranko, ampak samo v prid in ugled našega stanu in slovenskega naroda.

Zahteva po delitvi štajerske dežele vobče in štajerskega deželnega šolskega sveta posebej je tako stara, kakor politična probuja našega naroda. Vedno so se slišali klici: »Proč od Gradca«, in čim bolj se zaveda naše učiteljstvo svojih moči in narodne samostojnosti, tem pogostejše se sliši ta klic. On je del principijelnih zahtev slovenske politike na Spodnjem Štajerskem in zato je tudi v programu vseh naših političnih strank. Ako se torej učiteljstvo ne bi ujemale s to zahtevo, bi opravičeno izgubilo naslov — narodno učiteljstvo.

Z definitivno protizjavo pa bi tudi zelo otežkočili ta principijelni boj glede razdelitve, ker bi se naši narodni sovražniki takoj oprijeli te izjave rekoč, da razdelitve ni treba, ker ni splošna narodna

* Priobčujemo ta članek na izrecno prošnjo g. Košarja. Uredništvo.

LISTEK.

Institutka.

27

Roman.

Spisal Fedor Gradišnik.

To trpljenje je trajalo precej časa... že se je skoraj privadil naš človek neusmiljenim udarcem gospodovega biča... — tedaj pa se je hipoma oglašilo v njegovi natranjosti... Dolgo je že telo tam notri... a prišlo ni do izbruha, upalo se ni na dan, ker je bilo muk še premalo. Naš človek je namreč rojen za hlapca... in šele v najskrajnejši sili se zgane v njegovem srcu... v zadnjem trenutku izbruhne z elementarno silo na dan, kar ga je tlačilo in morilo leta in leta...

Prišla je reformacija, ona svetla zvezda v zgodovini našega naroda... na vseh koncih in krajih je jelo kliti novo, mlado in sveže življenje... in v tistem času se je povzpela naš človek tako visoko, da je stopil med kulturne narode, ker si je ustanovil književnost... Boljši časi so se obetali slovenskemu ljudstvu... širom naše prekrasne domovine so vstajali pogumni, odkriti možje, ki so se borili za svobodo in neodvisnost slovenskega ljudstva... z moško, slovensko besedo so budili narod in s knjigami v roki so romali od vasi do vasi, od hiše do hiše...

Toda vse to veselo gibanje ni trajalo dolgo... Komaj je zagorelo, je že tudi ugasnilo. Z ognjem in mečem so uničili večni škodovalci naše kulture in našega napredka vse, kar si je do tedaj ustvaril na-

rod lepega in velikega. Velikanske grmade slovenskih knjig so zgorele pod plamenom njihovega barbarstva... Ves trud in napor mladega, srečo in svobodo obetajočega gibanja je bil uničen in pokončan.

Nad nami pa je zavlada zopet mrak... leglo nam je na prsi težko in moreče... zopet smo bili hlapci in smo sužnji še danes...

To je naša zgodovina, to je tudi zgodovina velikega samostana, kamor povedem v tem delu naše povesti cenjenega čitatelja.

Nad malim umazanim mestom nekje na Slovenskem se dviga prijazen, zelen griček, okrog in okrog obdan od visokega, košatega drevja. Na vrhu tega grička pa stoji obširno in velikansko poslopje s cerkvijo — uršulinski samostan z internatom in vzgojevališčem za deklice.

Starodavno je to poslopje in vidi se mu, da ni bilo že v začetku tako veliko in obširno, ampak da se je v teku let mnogo popravljalo in prizidalo.

Okrog in okrog samostana se je razprostiral krasen vrt, ograjen na dveh straneh z visokim zidom, v ozadju pa je bila napravljena živa meja iz bodečega grmovja. Od tu naprej se je dvigal zopet precej strm holmec in če si stal v samostanskem vrtu in gledal gori na griček, se ti je zdelo, kot bi zrl v lep drevored: tako enakomerno je bilo raščeno drevje na tem holmcu.

Bilo je neko nedeljo popoldan in solce je prijazno sijalo na krasno gojeni samostanski park... Z drobnim, belim peskom posute stezice, s krasnim, bujnim cvetjem zasajene vrtno grede: vse to je napravljalo na človeka popreje utis kakega mestnega izprehajališča, kot tihega, od sveta in življenja ločenega samostanskega vrta.

Vse je bilo tiho in mirno, le ptički so veselo skakljali po zelenih vejah in prepevali razposajeno svoje ljubavne pesmice.

Nobene žive duše ni bilo na vrtu, bilo je, kot da je vse pomrlo...

Tedaj se oglase zvonovi samostanske cerkve, kmalu nato pa se odpro vrata, vodeča iz samostana na vrt... mladostno vesel, glasen smeh zadoni iz mladih grl in kakor bi trenil, so bile naenkrat vse vrtno stezice polne življenja...

Popoldanska nedeljska pobožnost se je nehala v cerkvi in gojenke uršulinskega instituta so imele sedaj prosto, da se navžijejo svežega zraka v lepem, prostornem vrtu. Hipoma so se razkropile na vse kraje... zbrale so se v posamezne večje ali manjše gručice... ene so se lotile kegljanja, druge, posebno mlajše, so se igrale z žogami... zopet druge so čitale kako knjižico iz pobožne samostanske biblioteke... največ pa jih je šetalo brez vsakega posebnega dela ali opravka po belih stezicah vedno dalje in dalje v notranjost obširnega, lepega vrta.

Tam ste hodile dve, tam zopet dve, stiskale so glave in si očividno pripovedovale važne in tehtne stvari...

(Dalje sledi.)

Sobotno kramljanje.

A prosim vas, kako je bilo v Jeruzalemu?

Truma slovenskih gorečnikov, mož in žen, kaplanov in župnikov, Marijinih devic in trpežnih tercijsk, izvoljenci in izvoljenke izmed poklicanih in v nebo povabljenih slojev našega naroda, so romali v

zahteva. Vrgli bi nas v jeden koš z nemškutarji in takoj bi pisali: »Die gemässigten Elemente sprechen so — — —«.

Gotovo je, da se s tem ne bi povzdignil naš ugled, in če vzamemo obratno razmerje in si mislimo nemške učitelje v naš položaj, bi dobila njih izjava drugo lice.

Mnogi še bi molčali, ako bi bili okrajni šolski sveti v slovenskih rokah, ali da bi vsaj upoštevali opravilene slovenske zahteve. Toda polovica teh velevažnih zastopov plava v nemški vodi, in slovenski učitelji se večinoma zapostavljajo v lastno in narodovo škodo.

Na lepša mesta naših okoliških šol v mestih in trgih pridejo nemške ali pa z nemškim duhom prepojene učne moči in marsikateri »Slovenec« na slovenski okoliški šoli je bolj »strammdeutsch«, nego njegov tovariš v mestu.

In če še pomislimo, da se trudijo naši nasprotniki z vso silo, da bi se prinčili slovenskemu jeziku in da bodo imeli za slovenski jezik usposobljeni nemški učitelji protekcijo od zgoraj in spodaj, **potem pač lahko trdim, da se nam prikazujejo koroške razmere na šolskem polju.**

Ob takih razmerah pa bode ostalo tudi najbolj požrtvovalno delo ostale pičice naših narodnih učiteljev brezuspešno in ne bode izdalo ničesar, kajti na suhem tudi riba ne more plavati.

To so le nekatere glavne poteze, ali vendar so zmožne, da ovržejo vse naše pomisleke glede razdelitve štajerskega deželnega šolskega sveta v slovenski in nemški oddelek. Ta razdelitev je v korist slovenskega naroda; ona je življenjskega pomena za njegov razvoj in obstoj in to — zadostuje.

Politična kronika.

REVOLUCIJA NA PORTUGALSKEM.

Natančno angleško poročilo o izbruhu revolucije.

London, 8. oktobra. »Daily Chronicle« poroča jako lepo o celem postanku in končnem izbruhu revolucije. Izbruh je presenetil celo vodje republikanske gibanja. Velika večina prebivalstva je bila pri tem popolnoma apatična in boj se je izvojeval samo med vojaštvom. Kralju verno vojaštvo, zlasti pa municipalna garda, so se držali skozi celih 30 ur z veliko bravuro, toda zaman, ker so na skrivnem bili mnogi oficirji v stiku z republikanci in revolucionarji. Vlada je bila popolnoma konsternirana vsled izbruha revolucije. Zvečer 3. oktobra se je še posrečilo posamezne izgrede potlačiti. Revolucionarji so se nato podali v artilerijsko vojašnico, kjer so se artileristi uprli, svoje oficirje zaprli in začeli razdeljevati med revolucionarje puške in patrone. Med tem časom se je vršil v kraljevi palači na čast brazilskemu predsedniku banket, kar se nenkrat začuje na ulici streljanje; vsled tega je nastala splošna panika, kar je ugodno stališče za republikance še povečalo. Oficirji mornarice so šli na suho ter prevzeli vodstvo ustašev in njih čet. Boj je trajal pozno v noč. Ko je napočil dan, so šli revolucionarji proti kraljevi palači Necesidades, kjer jih je sprejelo kralju verno vojaštvo s salvami. Toda ko je solnce izšlo, je mornarica na morju pred lisabonskim pristaniščem potegnila republikanske zastave, oddala strele iz topov in začela bombardirati z bombami in granatami kraljevo palačo. Takoj drugi strel je zadel na palači kraljevo standardo ter jo zbil na tla. Kralj Manuel je spočetka z veliko notranjo mirnostjo gledal vse to in je pri tem kadil celo cigareto, toda končno je zapustil palačo in ušel. Kraljev beg je bil tembolj poniževalen, ker mu je bi poprej izročen ultimatum republikancev, odnosno revolucionarnega komiteja, v katerem se ga pozivlje, da se mora najkasneje do 4. popoldne »povedati prestolu in vladi. Revolucionarji so iskali,

ko so zapazili, da je kralj pobegnil, najprej njega na krovu braziljanske bojne ladje »San Paolo«, toda komandant ladje jim je zabranil vstop na ladjo. Nato so začele bojne ladje streljati tudi na ostala javna, poleg kraljeve palače se nahajajoča poslopja in sicer na poslopje vojnega in mornariškega ministerstva. Med tem časom je dobilo kralju verno vojaštvo topove, jih postavilo na trg Don Pietro ter začelo streljati na revolucionarce, toda iz ladij so začeli tedaj streljati na trdnjavo San Jegre in čeravno trdnjavo ni bila posebno poškodovana, je vendar kmalu spustila državno zastavo in jo nadomestila z republikansko. Med tem se je nadaljeval boj na ulicah, in je v ta boj poseglo tudi topničarstvo s topovi. Kralju zvesto vojaštvo se je bojevalo zaman. Celo noč so grmeli topovi na ulici.

Žrtve revolucije. — Odredbe nove vlade proti duhovnikom in menihom.

Frankobrod, 8. oktobra. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Madrida, da prihajajo iz Lisabone vesti, glasov katerih je bilo pri zadnjih bojih usmrčenih čez 1.000 oseb in več tisoč težko ranjenih. **Republikanska vlada je prepovedala duhovnikom nositi na ulici duhovniško obleko. S posebnim dekretom je razpustila tudi vse duhovniške kongregacije na Portugalskem ter zaukazala njihovim članom, da morajo v 24. urah zapustiti deželo.**

Republika še ni utrjena? — Meščanska vojna na Portugalskem.

Iz Madrida poročajo, da nova republikanska vlada na Portugalskem še nikakor ni utrjena. Republikansko gibanje je sicer zmagalo v Lisabonu, Coimbra, Oportu — toda tudi v teh krajih je še mnogo kralju udanih čet, 16 pešpolkov, 4 konjeniški in 3 topniški polki pa veljajo za zanesljivo kralju udane. Po provinci se oborožujejo kmetje pod vodstvom duhovnikov proti republiki. — Iz Londona pa poročajo, da je predsednik nove vlade Braga brzojavil »Daily Mail« sledeče: Naznanjam vam, da je **proglášena republika, katero je priznalo ljudstvo in armada.** Kralj je s svojo rodbino na begu. Vlada bo varovala njegovo življenje. Javni red in mir vzdržuje ta armada in ljudstvo. Navdušenje je nepopisno. Mnogi častniki in generali so se nam pridružili. — Nek pariški telegram pa se glasi sledeče: **Iz Portugalskega prihajajo novice, da se je vnela meščanska vojna. Republikanci so na deželi v manjšini in zahtevajo pomoči iz Lisabone.** Admiral Candido Reis, na katerega povelje so se oddali prvi strel iz topov mornarice proti kraljevi palači, se je ustrelil.

Kralj Manuel na Angleškem.

Vesti, da se je pripeljala kraljeva rodbina na jahti »Amelie« v Gibraltar, se potrjujejo. Odondot se poda na Angleško. Glede resignacije na Portugalski prestol poročajo angleški listi: Vprašanje formalnega resigniranja na portugalski prestol bo poseben predmet sestanka portugalske kraljeve hiše, ki se bo vršil v Londonu in na katerem se določijo materialni pogoji, pod katerimi se Manuel odpove portugalskemu prestolu.

DROBNE POLITIČNE NOVICE.

Avstrijski državni zbor bo sklican prve dni meseca novembra, najbrže še pred 10. — Kakor javlja »Oesterr. Volkszeit.«, ne bode izkazoval proračun za prihodnje leto nobenega deficita, temveč celo mal prebitek.

Vstop Tisza v ogerski kabinet? V ogerskih političnih krogih se širijo vesti, da vstopi graf Tisza v sedanjí kabinet in da prevzame ministerstvo notranjih zadev.

Širite Nar. Dnevnik.

sveto deželo, v starodavni Jerušalajim (mesto miru), odkoder so prišli nad človeštvo vsi veliki in mali križi. Šli so v sveto deželo, starodavno torišče fana-tičnih sektircev, kjer je končala s Kristusovo smrtjo tudi cvetoča antična kultura. Ej Kristus Bog, zdaj v srcu, zdaj na rezalu ostrega meča; Kristus junak najlepšega mita, tajinstveni duh veličastnih in pobožnih legend; življenjska naloga velikih duhov kot sta sveti Pavel in nesveti Renan, sveti Avguštin in asiški Frančišek, poganski hinavec Konstantin in nemški Rdečebredci von Hohenstaufen; ej Kristus, ti geslo neumnih križarjev, ki so doma zaklepali devištvo in junaški mahali po divjih Saracenihi, domov pa prinesli Evropi kugo, ki jo dvajseto stoletje preganja s »Hata 606«; Kristus, blagi antipod divjih Stirnerjancev in pozerska ovira modernega češkega metulja Macharja, ki je v smešni ignoranci blagovolil imenovati tvoj nauk »strup iz Judeje«; ti šiba v rokah reakcionarcev vseh dolгих vekov — a vendar največja radost naših kmečkih koč, ki te častijo s papirnimi jaslami in z iskrenimi molitvami žalostnih rožnih vencev — Kriste, Kriste, nikoli veneča roža sionska! Tvoj grob so šli obiskat ljudje iz naših krajev — a prosim Vas, kako je bilo v Jeruzalemu?

Ozko vaško obzorje, ki gre od hišnega kapa do gozdnih parobkov, do bele cerkvice na griču, ki hrani v svojem skromnem oltarčku Najsvetejše, do sosedovega klobuka in njegovih redkih majhnih besed, ali pa do čudovito čistih nedolžnih oči onegove Micike; včasí do častitljivega duhovnega gospoda ali pa do zadovoljnega vaškega učitelja iz stare šole, pred katerima se ponižno odkriva naš slovenski vaščan, to ozko obzorje se je za par sto goldi-

narjev realno razširilo čez Sredozemsko morje in je zajelo deželo svetih bajk, kakor da bi ne bilo v nas dovolj bajk in mističnega terena. Šla je uboga raja poljubovat sveta mesta, koder je hodil On, v imenu katerega so nas podjarmili in nam naložili križ, težji kot ga je nosil On, nam zadali trpljenja, več kot ga je trpel On, Kristus in Bog ni toliko trpel, kot je trpela slovenska duša. Odkar je posekala slovenska lipo in je Perun izginil iz svetih gajev, se je zmežil prvi tožni glas »Incipit lamentatio Jeremiae prophetae« (začenja se javkanje proroka Jeremije), tožni glas stare pesmi nad razvalinami svobode. Železna franska pest je zadušila takrat začetke naše kulture in slovenska duša je zahrepenela po nebesih, ustrašila se pekla, zdržnila se pred vicami in spoznala v njih prvi kompromis, kar je na našo največjo nesrečo bilo in bode. Spanje dolгих vekov, v katerih smo Slovenci živeli animalsko življenje in zadoščali le potrebam želodca, še ni prenehalo, in v meglenih jutranjih sanjah še blodijo naše duše. In zato je šla raja v Jeruzalem — v spremstvu Njegovih služabnikov — a prosim vas, kako je bilo v Jeruzalemu?

Mehko južno nebo, veličastvo morja, zdaj pričakujočega v mirni gladini, zdaj besnečega v ljutih viharjih, ploveča ladija, opremljena z vsem komfortom moderne tehnike, v dolгих krogih nad njo pohajkujoči galebi, in ta neizmerna morja prostost — ali je ostala v dušah naših romarjev? Ali niso ti utišani nadovezali na one mehke gibljaje njihovih duš iz starih časov, ali se ni zamislil bedni romar naš in se nemiren vprašal, odkod to čudno premišljevanje o čudnih rečeh, katerim ne vem imena? Kako rad bi razvil to veliko misel v globoko čustvo, od nemir-

Celjske in okoliške Slovence
opozarjamo na veselico, katero priredi Celjska moška podružnica Ciril in Metodove družbe opriliki zaključka letošnjega kegljanja na dobitke jutri, dne 9. vinotoka t. l. ob 4. uri popoldne v „Skalni kleti“ pri Celju.

Štajerske novice.

Glasbena šola v Celju, podružnica Glasbene Matice v Ljubljani, naznanja, da prične redni poduk v glasbi (glasovir, gosli, teorija in drugi instrumenti) dne 17. oktobra t. l. Učenci se sprejemajo v soboto dne 15. in v nedeljo 16. oktobra, vsakokrat od 11. do 12. ure v čitalnični knjižnici »Narodnega doma« v Celju.

Slogaši o pogajanjih za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. »Sloga« piše v svoji zadnji številki sledeče: »Zasedanje štaj. deželnega zbora je zaključeno in govori se celo o razpustu. Politika poslancev K. Z. je zelo neodkritosrčna; v neki dunajski list je dr. Korošec napisal članek, kjer pravi, da se slovenski poslanci borijo v Gradcu proti »Los von Rom-ovskemu« gibanju, svojim volilcem pa navajajo povsem druge vzroke. Če je v Gradcu »vera v nevarnosti«, zakaj pa se za njo ne borijo nemški krščanski socijanci; tak boj slovenskemu delu štajerskega prebivalstva gotovo ne bo prav nič koristil. Da so volilci res drugačnega mnenja, se vsakdo lahko prepriča v obdravskih krajih. Vzrokov za obstrukcijo imajo slovenski poslanci sicer res dosti, a nič manj vzrokov ne govori za mirno in redno delovanje deželnega zbora.«

Klerikalci in draginja. Iz meščanskih krogov nam pišejo: »Slov. Gosp.« jo je iztuhtal, da vleče »Nar. Dnevnik« s kmečkimi nasprotniki, ker se je že večkrat pritoževal zaradi grozne draginje mesa in živil, ki vlada v mestih in na deželi. To najtežje občutijo vsi oni, ki morajo živeti od krajcarja. »Sl. Gosp.« vendar trdi, da je glasilo **vseslovenske ljudske stranke** — a če kedo spregovori o draginjski mori, ki težko tlači najmanj 80% spodnještaj. Slovencev, pa udari po njem in ga obrekuje, da je kmečki sovražnik. Ali »Sl. Gosp.« uradniki, učitelji, mali trgovci in vsakojaki obrtniki, mali posestniki in delavci niso Slovenci in usmiljenja »krščanske« stranke vredni ljudje? Klerikalci vedno trdijo, da so zastopniki v s e g a naroda; nu — čemu torej nočejo priznati, da nas ubija draginja ne le mesa, temveč tudi kruha, živeža, obleke, stanovanj? **Draginjo občutimo vsi:** mi, ki od kmeta kupujemo — in kmet sam, ki mu meščan, obrtnik, delavec, tovarnar vsled draginje tudi ne dasta potrebnih stvari in delovnih sil po ceni. Godi se nam torej slabo vsem; če bi pa enkrat sedli skupaj in bi skupno iskali korena vsemu zlu, bi nič ne škodovalo. Pomagati si bomo morali že sami; saj fajmoštri v Gradcu in na Dunaju za ministerske portfelje in »sveto vero« obstruirajo neprestano, tako, da ne dobimo pomoči ne od ene ne od druge strani. Klerikalci pa hujskajo proti nam kmete, ne vedoč, da škodujejo s tem kmetom samim. Koliko je sploh na Sp. Štajerju »kmetov« v pravem pomenu besede, to je takih posestnikov, ki imajo vsega dovolj, mesa, masti in kruha? Ki prodajo toliko teh pridelkov, da so interesirani na zaprtju mej proti cenejšemu žitu iz inozemstva? Korošec in Pišek hujskata baš za zaprte meje, torej za drag kruh. Živino pa bi letos kmetje tudi sami rabili, ker imajo dovolj krme, živine pa ne morejo kupiti, ker je predraga. Tega vsega seveda klerikalni »ljudski« in »kmečki« zastopniki ne vedo, pač pa dobro vedo hujskati in zdražbo delati; bolje bi bilo, da bi se mesto proti »liberalcem« borili raje proti draginji, za cenejši

nih pogledov do vročih solz veselja, rad postavil našega romarja h kljuno ladje in mu odprl svet — ali glej, tam stoji naš demon, brevir ima v rokah, njegovi pogledi ravnaajo z nami tudi do Jeruzalema. In močnejši je kot morja prostost, na njegovo povelje — marš v Jeruzalem, marš v cerkev, marš k molitvi, marš k volitvam, na njegov ukaz odpiraj dušo tuju v spovednici, pojdi in umri na njegov ukaz, le roke povzdigniti ne smeš, kot jo je vzdignil stojik Seneka, ko je dvomil o poetu Neronu.

In tam v Jeruzalemu ni bilo nič drugače. Mar mislite, da so gledali naši romarji Jeruzalem Makabejcev, Jeruzalem Davida in Salomona, Jeruzalem verskih razprtij in srce stare židovske slave — ne, videli so Jeruzalem, kakor ga vidijo doma v jaslích pod razpelom, majhnega, svetega, otročjega in tako papirnatega! Rožni venec in vzdihljaji k nebeskim mogotcem so se vrstili na dolgi poti, a na svetem grobu so molili naši romarji za njune ekselence Mihaela in Bonaventure. Če se je zgodil kak romarski greh, tega ne moremo vedeti.

Zato je bilo v Jeruzalemu, kot do tje in nazaj, zelo naveličano in dolgočasno. Zakaj buditi ljudi iz prijetnih vaških idil? Mar ne bi bilo lepše, da bi s tistim denarjem ali pa vsaj z duhovniškimi procen-ti od tega zidali vaško kapelico, postavili križ na razpotju, ali pa nakupili in napekli vseh dobrih svatovskih reči in začeli veliko žrtje, kot je v običaju pri naših primicijah? Od Jeruzalema nimamo ničesar, še umetno navrženo čustvo se ni moglo razviti v žar Kristusovega mita. A jaz sem vendar rado-veden, kako je bilo v Jeruzalemu? **A. Novačan.**

kruh in živež. Saj letos res ni ničesar dobiti niti za drag denar. To vemo vsi — samo uredništvo »Slov. Gosp.« in pa »delavski« poslanec dr. Korošec ne! Klerikalci so pač vedno bili in ostanejo ljudski škodljivci in sovražniki.«

Pometajte pred lastnim pragom! »Slov. Gosp.« ni prav, da so izvoljeni v odbor Zadrufne Zveze v Celju nekateri odvetniki in veleposestniki, ljudje, ki imajo potrebno znanje, denar in zaupanje za gospodarstvo s tako velikimi vsotami kakor se stekajo v celjski Zadrufni Zvezi. Klerikalci so pozabili, da je izvoljenih v mariborski kler. zadrufno zvezo izmed 12 odbornikov — 7 kaplanov, ki imajo gotovo manj gospodarskega znanja kot gg. odborniki Z. Z. v Celju — in ki nimajo prav nič premoženja, da bi jamčili z njim za upravo kmečkega denarja v klerikalnih posojilnicah. Pri denarju se neha vse — tam je treba solidnosti, znanja in zaupanja. Vseh teh lastnosti pa ni pripisovati našim kaplanom, ki so pri konzumih zapravili milijone ljudskega denarja. Tako je, ljubi »Sl. Gosp.«; če pa še klerikalcem ni dovolj, pa smo jim na razpolago.

Ptujski okrajni zastop in obstrukcija. Ptujski okrajni zastop je sklenil različne represalije, da se nekako za Nemce maščuje zaradi obstrukcije v štajerskem deželnem zboru. Okrajni zastop ptujski je imel namreč 4. t. m. sejo, v kateri se je sklenilo med drugim sledeče: Ožbaldu Trenturu iz Lešja se odreče podpora za razširjenje in spolnjenje čebelnjaka. Ustavijo se okrajni doneski za regulacijo Pesnice v znesku 6000 kron. Ne podele se učiteljskim kandidatom štipendije. Ne preloži se cesti v Hlaponjcih in na Ptujski gori. Prikradžajo se zaslužki okrajnim cestarjem in babicam (!). Nemci pravijo, da so te represalije sklenili zaradi tega, ker ima ptujski okrajni zastop vsled odpada vseh deželnih subvencij kakih 30 tisoč kron škode. Zanimivo je, da v tej seji ni predsedoval Ornig temveč odvetnik Fichtenau. Sedaj je treba počakati, kakšen odziv bode prišel iz okraja.

O azijski koleri predava na prošnjo odbora »Slov. del. podp. društva« g. dr. Anton Schwab iz Celja pri poučno-zabavnem večeru, ki ga priredi društvo **danes, soboto zvečer ob 8. uri** pri g. Čečku v Gaberju. Ker je ta predmet danes silno važen in aktuelen, upamo, da se bo deta obe sobi pri g. Čečku napolnile poslušalcev.

Ciril-Metodove podružnice celjske jutrišnja veselica obeta biti prav lepa in se je nadjati, ker je prireditev za našo šolsko družbo, mnogobrojne udeležbe. — Sodelnjeta gaberska narodna godba in pevski odsek »Celjskega Sokola«. — Darila za zmagovalce pri kegljanju na dobitke so jako lepa in vredna, da se jutri še mnogo kegljalcev poteguje za nja. Na veselo svidenje, celjski in okoliški Slovenci, jutri v Skalni kleti!

Imenovanje. G. Miloš Stibler, doslej revizor pri Zadrufni Zvezi v Celju, je imenovan za tajnika istotam.

Celjski občinski svet je imel včeraj popoldne ob 5. javno sejo. Predsedoval je podžupan Rauscher. K seji se je potrudilo samo 16 odbornikov; drugi imajo gotovo boljše opravke ko kimati pri sejah celjskega obč. sveta. Postrežnici Neži Pfeifer, trgovcu Marinšku, postrežnici Simonišek in lončarju Medvedu se je priznala domovinska pravica v Celju. Prošnjo g. I. Vrečka za koncesijo avtomobilne vožnje iz Celja v Vojnik so odstavili z dnevnega reda, ker je bojda še niso dovolj preštudirali. Karlu Ruprichu, gledališk. oskrbniku se je zvišala plača od 70 na 100 K mesečno. Za to zvišanje je pa moral služiti 25 let celjskemu mestu. Nemškimi bratom v Prahatich se ni dalo podpore, ker Celjani sami nimajo denarja. Na prošnjo veteranov se g. Teppei kot poročevalec ni spomnil; štajersk. obrnospes. zavodu se je dovolilo, 50 K. Ker je obč. odbornik Bobisut vprašal, kaj neki stori ta zavod za Celje, mu je pojasnil Mörtl, da piše vzpodbudna pisma in da bo sedaj na zavodove stroške zanimivo predavanje v Celju. In s tem bodo celjski obrtniki gotovo rešeni. Bobisut je bil s tem temeljitim odgovorom zadovoljen. Prošnja za donesek telefonski zvezi Slov. Bistrica—Konjice—Celje se bo še študirala. G. Modicu se je dovolila koncesija za gostilno »Stadt Graz«. Zadevo nove šolske stavbe so gg. odstavili z dnevnega reda. Sploh so pri tej seji mnogokaj odstavljali in gg. so zelo diplomatično molčali; glasovalo se je kakor z avtomatom. Pri seji sta bila namreč navzoča kar dva poročevalca opozicijskih listov — in to je tako uplaval na naše javnosti nevarne mestne očete, da so nekateri kar — pozabili debatirati. Tudi v Celju morajo postati seje občinskega sveta zares — javne.

V Celju se je v takozvani Chemal-vojašnici zastrupil neki nadomestni rezervist. Našli so ga mrtvega v postelji.

V Šmarju pri Jelšah se vrše dne12. okt. občinske volitve, na katere svoje somišljenike še enkrat opozarjamo. Vsakdo stori svojo dolžnost, da ostane Šmarje tudi zanaprej naroden in napreden trg!

V Konjicah imajo protestantje jutri v dvorani okrajnega zastopa svojo božjo službo. Pričakovali bi, da bi se klerikalci vendar oglasili z živahnim protestom. Ali pa se boje, da bi se javnost spomnila na »sramežljivo ljubezen« med protestantskimi nemškutarji in klerikalci pri zadnjih volitvah v konjiški okrajni zastop? Doslednost je lepa reč, go spodje!

Nov udarec konjiškimi Slovencem. Koliko se je pisalo in zahtevalo, da se naj na slovenski okoliški

šoli v Konjicah namestislovenska učiteljica! Posredovalo se je tudi od različnih rodoljubov in Gradcu. Pa kaj to pomaga, če se ne zganejo tudi merodajni politični činitelji! Naša »poslanca« Pišek kakor Novak nimata niti dovolj ugleda niti dovolj sposobnosti, da bi nas branila! Na »slovensko« okoliško šolo je sedaj nameščena nova nemškutarska učiteljica gospa Svetlinova; njen mož je sicer za sedaj samo okrajni pomožni učitelj, a špekulira nedvomno na mesto gospoda Kožuha. Vodstvo na tej šoli je itak nemško, poduk je od drugega razreda naprej nemški — kaj hočemo še več! Ali ne bo pri nas kaj več življenja, kaj več gibanja in energičnega boja proti nemškutariji? A zganiti se bo moral kdo drugi — klerikalci so preleni in morda mirujejo tudi še iz drugih vzrokov.

Kozjanska kmet. podružnica priredi v nedeljo dne 16. oktobra t. l. poučni zborovanji in sicer ob 8. uri zjutraj v šolskem poslopju v Podsredi, ob 3. uri popoldne pa v gostilni g. Praha v Imenem. Pri obeh zborovanjih bo predaval kmet. potovalni učitelj g. Fr. Goričan. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz Dola pri Hrastniku. V soboto, dne1. okt. t. l. je priredil hrastniški »Sokol« v gostilni gospe B. Peklar odhodnico svojim bratom, ki odhajajo k vojakom. Razven bratov telovadcev, ki so bili službeno zadržani, prihiteli so vsi polnoštevilno, da vzamejo slovo od svojih dragih, ter jim sežejo še jedenkrat v desnico želeč jim obilo sreče v novem stanu. Da je bil to res eden najlepših bratskih večerov našega »Sokola«, priča to, da se ni pogrešalo onih »gospodov«, ki navadno raje zahajajo na lov, kot pa v sokolsko telovadnico ali na sokolske pohode. V slovo svojim bratom nabral je brat načelnik znatno svoto 20 K za »Sokola«. Vsa čast bratom telovadcem, kateri se tako vrljo zavedajo svojega telovadskega ponaša. Bratom vojakom pa še edenkrat obilo sreče na pot in ko Vam čez čas zopet posije svitli žarek prostosti — spomnite se svojih bratov, ter pohitite zopet v njih sredo, kjer Vas bode čakalo še obilo sokolskega dela za narodov blagor. Nazdar!

Dobova. Čuli smo, da bo g. Jeltnikar, čuvaj na naši žel. ostaji prestavljen. Spočetka se nam stvar ni zdela verjetna, ker g. Jeltnikarja predobro poznamo in vemo, da dosedaj v službi še ni ničesar zakrivil. Najmanje pa si želi iti sam proč. Informirali smo se, ter dobili o vsem utis, da se je hotelo gosp. Jeltnikarju zahrbtno škodovati in se mu je odlok prestavljenja poslal takorekoč pod roko. Da, mešetarilo se je za njegovo službo. Stvar je sledeča: Nočno in dnevno službo sta dosedaj opravljala dva moška uslužbenca. Zadnji čas pa je prišel odlok, da opravlja dnevno službo on (g. Jeltnikar), nočno pa njegova žena. Dasi nočna služba na naši postaji ni za žensko, vendar se je g. Jeltnikar udal v usodo. Nekoč pa je izrazil napram inženirju prošnjo, če bi bilo morebiti mogoče način službovanja tako preurediti, da bi iz Brežic proti Dobovi pregledoval žel. progo, ne pa obratno, in bi mu bilo mogoče še kaj pomoči ženi, opravljajoči nočno službo. Sama žena namreč ni sposobna za nočno službo na naši postaji. Dogodilo bi se, da bi pozno došli pijanci stresali surovost nad njo, ali ji celo kaj učinili. Da niso to samo prazne besede, pričajo že enaki dogodki, katerim pride celo moški uslužbenec težko v okom. Tak slučaj se je pripetil ravno g. Jeltnikarju. Prišel je na postajo pijan vojak, toda prepozno, kajti vlak je že stal pred postajo in mu uslužbenec ni mogel dati voznega listka. Vojaka je to tako razkačilo, da je šel s potegnjenim bajonetom nad Jeltnikarja. Ta pa, ne bodi len, prestreže vojakov udarec, ga pograbi za roko in ga drži kakor v kleščah toliko časa, da je prišel poklicani orožnik. Kaj naj bi napravila v takem slučaju sama ženska? — Že omenjeno prošnjo pa je smatral inženir kot neka-ko zoperstavljanje proti višjemu in je izposloval odlok prestavljenja. Z odlokom pa se je navedel čisto lažniv izgovor, češ, da se je Jeltnikar sam izrazil, da njegova žena sploh ni sposobna za službo. Ker pa se je g. Jeltnikar pritožil na višje mesto in je inženir najbrž dobil nos, se mu je naročilo, da ostane na svojem mestu, če povrne njegovemu name-njenemu namestniku stroške premeščenja. To pa bi znašalo 200 kron. Torej se kar pod roko mešetari. Če torej omenjene stroške povrne, ostane na svojem mestu in je tudi žena sposobna za službovanje, sicer pa ne! Ni li to smešno? — Vso zadevo imajo v rokah poslanci. Radovedni smo, kako se stvar izteče.

Vurberk. V predzadnji šte. »Slov. Gosp.« je izšel članek, v katerem nek dopisun na nesramen način blati naše učitelje. Nočemo se sicer prerehati z dotičnikom, a v interesu stvari je, da malo odgovorimo. Mislím, da se ne motim, ako trdim, da se vsi članki iz Vurberka v »Slov. Gosp.« skrupcajo pod patronanco našega župnika, oziroma, da se nič ne zgodi brez njegove vednosti. Torej tudi zadnji dopis ni zrastel samo na zelniku kakšnega krščanskega mladeniča. Pribijemo, da daleč naokoli ni tako mirnega učiteljstva, kakor pri nas. Naši učitelji so prazapraz, posebno kar se politike tiče, še preveč mirni. In vendar vam ni prav. Vam je zadosti, če veste o kom, da ne trobi v vaš rog, in že lopnete po njem. To bi vam pač ugajalo, če bi lahko nastavljali ozir. odstavljali učitelje. Po tej nekdanji pravici se vam sline cedijo, kaj ne? — Pišete, da opazujete v naši občini nemir. Mogoče vi in nekaj klerikalnih petelinov. Ste pač preveč vročokrvni, kar pa za takega politika, kakor ste vi, ni dobro. Vsakdo namreč ve, da je Vurberk v političnem oziru, ker vam nikdo ne nasprotuje, najbolj mirno — črno gnezdo. Kar se tiče razširjenja »liberalnih« listov, pisanja člankov v celjske časopise in prirejanja »liberalnih« veselic, vam svetujem, da molčite. Prvič zato, ker je deloma laž,

drugič zato, ker vas popolnoma nič ne briga. In če bi tudi dotična gg. učiteljica, katera napadate, res razširjala napredne časopise, bi storila s tem edino le kulturno delo. Napredno časopisje ljudstvo izobrazuje, klerikalno — ne le da ovira vsak napredek, vsako izobrazbo, hoče ljudstvo zaslužniti in ga spraviti pod komando naslednikov srednjeveških inkvizitorjev. In če smo priredili veselico v prid Ciril-Metodovi družbi, smo tudi s tem storili edino-le svojo narodno dolžnost. Nadalje vam ni prav, da nosita gg. nadučitelja narodni znak. Gg. učitelja vsaj vesta, zakaj ga nosita; vaši mladeniči pa tega sploh ne vedo. Nosijo klerikalni torej mednarodni znak le zato, ker »so gospod rekli«. H koncu še en nasvet: Mirujte, kakor mirujemo tudi mi. Sicer bomo začeli posvečati več pozornosti vam in vašim napravam, kar ne bo ljubo ne vam, ne vašim Marijinim devicam(?) in mladeničem.

Ukradena monstranca. Monstranco, katero je nekdo ukradel iz župne cerkve pri Sv. Petru nižje Maribora, je odkopal slučajno nek pes na njivi poleg Razvanja na Dravskem polju.

V Cirkovcih na Dr. p. je bil četrtič izvoljen za župana posestnik in gostilničar Anton Goljat.

Na Fali nad Mariborom se ustanovi v nedeljo 16. t. m. ob 3. uri pop. v gostilni gospe Josipine Ilgo Ciril-Metodova podružnica za Selnico in Činžat oz. Puščavo. To bo na Fali prvo narodno zborovanje, prva prireditev te vrste, zato pričakujemo mnogobrojne udeležbe. Pride tudi g. Ivan Prekoršek kot zastopnik Ciril-Metodove družbe.

Iz mariborske davkarije. Zaradi snaženja bode uradni promet dne 10. in 11. okt. omejen le na najpotrebnejše opravke.

V povzdigo perotninarstva. Prvo štajersko društvo perotninarjev je sklenilo, da vsako leto po svojih močeh razdeli večje število častnih daril in nagrad med one perotninarje, ki se pokažejo z najlepšim napredkom. Ali se bo tudi na Sp. Štajerskem kaj poznalo?

Sneg je zapadel gornještajerske planine globoko v dolino. Tudi temperatura je zelo padla.

Druge slov. dežele.

† **Ivan Tosti.** Umrl je včeraj v Ljubljani bivši predsednik »Gostilničarske zadruge« in večletni občinski svetnik Ivan Tosti. Bil je vedno v prvih vrstah narodno-naprednih bojnikov.

Iz finančne službe na Kranjskem. Finančna komisarja Valentin Žun in Ivan Milobnoja sta imenovana za finančna tajnika za okrožje ljubljanskega finančnega ravnateljstva.

Tujel v Opatiji-Voloski. Opatijo-Volosko je obiskalo od 1. januarja do 28. septembra 1910, 41.731 gostov, od 22. septembra do 28. septembra 1910 jih je prišlo 777, a na 28. septembra je bilo v Opatiji-Voloski nastanjenih 3250 gostov.

Pri obč. volitvah v Dragatušu na Dolenjskem so klerikalci v kljub vsem naporom na celi črti pogoreli.

Grafenauerjev shod v Železni Kapli. Iz zadnjega »Mira« posnemamo, da je imel slov. kor. poslanec Grafenauer v nedeljo v Železni Kapli shod, ki se ga je udeležilo nad 400 mož. Grafenauer je poročal o svojem delovanju v državnem zboru, dr. Brejc pa je govoril o deželnem zboru in klerikalnem polomu. Volilci so izrekli Grafenauerju in »Slov. klubu« zaupanje in so ga pozvali, naj, če drugače negre, z obstrukcijo razbije nemško ošabnost in samopašnost. Sprejela se je tudi soglasno rezolucija, s katero se zahteva samostojno slovensko ljudsko šolo v Železni Kapli.

Pogozdovanje Krasa na Kranjskem. Komisija za pogozdovanje Krasa na Kranjskem je za l. 1909 izdala obširno poročilo, iz katerega posnemamo: Na novo se je posadilo v l. 1909, 78'64 ha; porabilo se je 602.000 sadik, in sicer 14.000 jelk, 532.000 črnih borov, 4000 smrek, 52.000 jelš. Stroški za to so znašali 5734 K 81 v (stane torej 1 ha nasada 72 K 92 v in 1000 sadik 9 K 52 v). Za popravo nasadov se je porabilo 1.441.200 sadik (1.264.000 črnih borov, 166.000 smrek, 7200 macesnov, 1000 gladkih borov in 3000 jelš). Ta popravila so stala 11.802 K 54 v. Za vmesno saditev v starejših nasadih črnih borov na 11'6 ha se je porabilo 58.050 sadik. Vsega skupaj se je porabilo 2.101.250 sadik, stroški za to (izven upravnih izdatkov) so znašali 22.855 K 5 v. Komisija za pogozdovanje Krasa ima dve drevesnici, ki merita skupaj 2470 m². V nasadni kataster je bilo vpisanih koncem l. 1909 vsega skupaj 3990'37 ha, nasajenih je bilo od tega 2682'52 ha. Dohodkov je bilo v letu 1909 K 581755'18, stroškov pa 576.755 K 33 v.

Tržaški župan dr. Valerio je podal demisijo. Ba-je je njegov korak v zvezi z dogodki v »banca popolare«.

Tržaški župan dr. Valerio ni podal formalne demisije, ampak je le dal svoje mesto stranki na razpolago.

Narodna obramba.

Ivan Prekoršek.

Toliko pesimizma, kakor pri nas, je najti v malokaterem narodu. Udomačilo se je, da priobčujemo v zadnjem času po časopisih, zlasti v »Slov. Bramiku«, mnogo številk, ki pričajo o nemški agiliti. Poprej običajni »morituri vos salutant« je sicer že nekoliko izrinjen od naše slovenske statistike, vendar je še vsepovsodi tistih, ki vidijo samo smrt in nemške milijone, s katerimi se kupuje slovenska zemlja in slovenske duše. V dobi, ko so nas po slovenskih domorodnih listih »pozdravljali umirajoči«, smo jedva vedeli, kje so ti umirajoči bratje in kako se jim godi. Danes pa se poznamo, poznamo nasprotnikove moči in poznamo že tudi svoje sile, ki jih pošiljamo v boj. Številke, s katerimi označujemo nemško in našo moč, so nam potrebne, naš silijo k novemu delu, nam dajejo poguma in vsemu našemu prizadevanju resnobno in premišljenost, ki preganja te pesimizem in rodite uspehe.

Vsak deseti Nemec mora biti član »Südmarke«. S tem geslom gredo Nemci iznova v boj proti nam, ko na celi črti po vseh podružnicah tako množijo svoje bojne vrste. Ob letošnjem občnem zboru »Südmarke« je izšel poziv $1 + 1 = 100.000$, ali 100.000 članov mora šteti do prihodnjega občnega zbora Südmarka. Pozivu sledi podrobno delo. V vsaki občini gredo za tem, da bo vsaj ena desetina vsega prebivalstva včlanjena v tej nemški napadalni organizaciji, ki naseljuje po Slovenskem nemške kmete, obrtnike in trgovce. Mnogo podružnic je ta cilj že doseglo ali že celo prekoračilo. Septembrova številka »Südmarkmitteilungen« pravi, da bo po tem računu število članov Südmarke naraslo na 500.000, ker obsega njen delokrog 5.400.000 Nemcev. Nekateri kraji imajo pa že sedaj mnogo čez $\frac{1}{10}$ prebivalstva včlanjenega samo v Südmarki, ne vštevši »Schulvereina«, ki ni nič manj razširjen. Tako prednjači tem najbolj pridnim krajem ljubljanska nemška kolonija, ki šteje 160 članov čez navedeno normalo (760 članov Südmarke na 6.000(!) nemških ljubljanskih prebivalcev). Odlikujejo se tudi naše Konjice na tretjem mestu z 92 člani nad normalo, ali vsega skupaj 174 članov na 760 nemških Konjičanov! In Slovenjgradec je pred kratkim sledil drugim nemškim vzgledom in tudi za mnogo prekoračil normalno število članov Südmarke. Povsod vidimo nasprotnike v najintenzivnejšem delu za okrepitev svojih napadalnih organizacij. Jesenski in zimski čas posvečajo prej naznačenemu delu, ki ni nikomur premajhno ali premalo častno, vse tekmuje v velikem nacionalnem delu. Kaj pa pri nas? Koliko je pri nas krajev, kjer štejejo Ciril-Metodove podružnice kaj članov čez normalo, čez eno desetinko prebivalstva, če hočemo vzeti jednako merilo, koliko je krajev, kjer še podružnic CMD sploh ni, koliko je takih, ki jedva životarijo. Naša organizacija šteje sedaj okroglo 15.000—20.000 članov, potrudimo se, da se število te naše narodne armade tekom zime podvoji. To je delo podružnic in posameznikov.

O celjskih okoliških volitvah piše prav ponižno septembrova številka »Der getreue Eckart«, (glasilo Schulvereina), da je rezultat volitev zopet slovenska večina. Ta skromen popravek in dostavek naj malo ohladi tiste nemške bralce tega lističa, ki so iz avgustove številke izvedeli veselo vest, »da so volitve izpadle v nemškem smislu«.

Roseggerjeva dvamilijonska zbirka je prekoračila že za 300×200 določeno svoto 2 milijona kron. Kako počasi pa se zbirajo naši kamni po 200 K. — Mnogo še manjka do 1000.

Dnevna kronika.

Odpuščen diplomat. Bolgarski poslanik v Bukarešti Vatov je odpuščen iz službe, ker ni nič obvestil svoje vlade o pripravljajoči se rumunsko-turški vojni konvenciji.

Brošura grofa Sternberga. Čez par dni izide brošura državnega poslanca Sternberga pod naslovom »Treznje besede češkim parlamentarcem«, v kateri se grof Sternberg peča s sedanjim političnim položajem in bodočnostjo čeških delegacij.

Štrajk gledaliških kritikov. Ravnatelj mestnega gledališča v Inomestu je razžalil gledališke kritike. Vsi kritiki so sklenili, da ne bodo ničesar poročali o predstavah v mestnem gledališču.

Demonstracije na Ivovskem vsučilišču — pred sodiščem. 6. tm. se je obtoženim rusinskim dijakom, ki so se udeležili znanih demonstracij na Ivovskem vsučilišču, izročila obtožnica, ki obsega 55 ozkotiskanih strani. Državno pravdnistvo toži 108 oseb, med njimi 37 vsučiliščnikov in 20 gimnazijcev ter abiturijentov. Druge osebe so privatni uradniki in druge osebe. Toženi so radi javnega nasilstva, zlobne poškodbe tuje lastnine in 32 obtožencev je obtoženih tudi radi težke telesne poškodbe. K razpravi bo povabljenih 72 prič, dva zdravnik, ter poseben izvedenec za orožje. Kot corpora delikti bo predloženih 15 revolverjev, 83 ostrôbasanih patron, 60 izstreljenih patron, noži, železne palice in drugo orožje. Proces se začne še sredi novembra in bo trajal do srede januarja 1911 in bo ena največjih sodnih obravnav, kar se jih je dosedaj obravnavalo.

Obrambni vestnik.

Mariborska moška podružnica CMD. je odposlala meseca kimovca glavnemu vodstvu sledeče prispevke: nabiralniki v Narodnem domu 35, v Me-

denovi gostilni 26, pri g. Rapocu 2, pri gospici Vertnik 1, Sparović v Podovi 4 in v Selnici ob Dravi 8 kron. Narodni davek (nabr. g. Berlič) 15 K. Skupaj 91 K. — Odličnjak je in ostane naš nabiralnik v Medenovi gostilni »pri pošti«, ki donša mesec za mesecem relativno velike svote, ki bi jih od tako skromne gostilne nikdar ne pričakovali. Tukaj se vidi, kaj premore posamezna oseba, če se le malo potruji. Gospici Marici vsa hvala! Taisto velja tudi narodnemu krožku v Selnici, kjer se trudi g. učitelj Kovačič.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. veletržec Fr. Kollman v Ljubljani 500 K od prodanih valčkov. Iste družbi je daroval realac g. F. G. 5 K. Zahvaljujoč se za družbo pospešujoče prispevke, spominjamo na poročilo »Straže« z dne 30. 9. 1910., št. 112., ki piše doslovno: »V slovenske šole v Trstu se je vpisalo 1463 otrok, 480 otrok se je radi premalih prostorov moralo odkloniti. Nemška vlada še vedno ne vidi potrebe ustanoviti za Slovence ljudske šole.« Ker »Straža« v svoji brezdomovinski sramežljivosti ne pove, kdo je ustanovil, kdo vzdržuje te edine slovenske šole v Trstu, povemo mi, da so to šole družbe sv. Cirila in Metoda, za katero pa nima »Str.« nobene prijazne besede.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Revolucija na Portugalskem.

Lisabona, 8. okt. »Agence Havas« poroča iz Lisabone z dne 4. okt. 8.45 zjutraj (brzojavka je je došla še le danes zjutraj v Pariz): 16. pešpolk je zapustil z upornimi topničarji vojašnice. Došlo je do hudega boja z mestno gardo; bilo je več mrtvih.

Lisabona, 8. okt. »Agence Havas« poroča iz Lisabone 4. okt. po 8. uri zjutraj: Vlade čete so se sprijaznile z vstaškimi. Vojaštvo se je na to vrnilo v vojašnice. Ljudstvo ga je živahno pozdravljalo in klicalo: Živela republika! (Ta brzojavka je došla tudi še le danes zjutraj v Pariz).

Lisabona, 8. okt. Nova vlada je proglasila svoj program, kateri obstoji iz sledečih točk: razvoj poduka, razširjenje narodne obrambe, autonomija sodniške oblasti, izgon kongregacij, ločitev cerkve od države, ojačenje državnega kredita, upejavo posvetnega poduka v ljudskih solah, novi volilni imeniki, volitve konstituante. Provizorična vlada bo ostala vsaj 3 mesece na krmilu. Tudi na azorskih otokih in na Madejri so proklamirali republiko.

Lisabona, 8. okt. Vlada je naročila več častnikom, naj pridejo v Lisabon. V deželi ni nobene gibanja za prejšnji režim. Rok za sklicanje narodne skupščine še ni znan.

London, 8. okt. Listi poročajo, da se pripravlja grad Woodhorton za stanovanje portugalski kraljevi rodbini.

Washington, 8. okt. Zvezne države so dobile od predsednika provizorične vlade na Portugalskem obvestilo, da je proglašena republika. Pripoznale pa nove vlade pa ne bodo poprej, dokler ne bode popolnoma stabilna.

Pariz, 8. okt. »Agence Havas« poroča iz Opata, da so tam zaprli bivšega vojnega ministra, kateri ni hotel iti na povelje nove vlade v Lisabono.

London, 8. okt. Navzlic poročilom o jako trdih bojih v Lisaboni, pa število mrtvih ne bo večje višje ko 100. Tudi topovi niso napravili prevelike škode.

London, 8. okt. Pripoveduje se, da je došla včeraj od kralja Manuela brzojavka, katera pravi, da je on in cela rodbina srečno rešena. O svojih bodočih načrtih ni kralj ničesar omenil.

Kolera v Carigradu.

Carigrad, 8. okt. Zadnjih 24 urste umrli dve osebi na kolero.

700 ljudi utonilo.

London, 8. okt. Iz Kalkute poročajo, da je vsled nenadnega narasta reke Gangesa utonilo 700 paričev, kateri so imeli ob reki svoje taborišče.

Hmelj.

HMELJSKI TRG V NORIMBERKU.

Norimberk, 8. okt. — (Brz. »Nar. Dnev.«) Dovoz 700 bal, prodano 800, cene so zelo trdne.

Po svetu.

Zastrupljenje. V Zala Szanto je nek lekar nar dobil različna vina kot sredstva proti kolero. On, njegova hči in nek gost so steklenice odprli in pokušali vino. Komaj pa sta dobro pokušala lekar in njegova hči vino, sta padla mrtva na tla. Gost, ki je nekaj manj pil, ni takoj umrl, pač pa je v brezupnem stanju.

Vinska trgatve v Italiji. Letošnja trgatve se čeni na 54 milj. dvojnih stotov nasproti 93 $\frac{1}{3}$ milj. lani. Čisti dobiček se računa na 32 milj. nasproti 50 milj. lani.

Turška mornarica. Turški carigradski listi poročajo, da je turško pomorsko društvo položilo že drugi obrok za stroške dveh nemških nakupljenih križark.

Grško in Venezelos. Venezelos je odklonil poziv grške vlade, naj sestavi nov kabinet.

Zrakoplovec v vodi. V San Sebastianu se je dvignil zrakoplovec Loy Gorri. S seboj je vzel svojo ljubico Marijo Mimondo. Ravno nad morjem se je pa zrakoplov pokvaril in je padel v morje. Ker je motor med padcem odletel iz zrakoplova, je ostali del ostal nad vodo in sta se zrakoplovca držala za ostanke zrakoplova, dokler ju niso rešili v čolne.

Zanimiva pravdi. Lansko leto je bil v ječi v Belgradu umorjen stotnik Milan Novakovič. Njegova vdova toži sedaj srbsko državo za odškodnino 100 tisoč frankov kot prispevek za vzgojo svojega sina.

Žena izginila. V New Yorku je prejšnji teden izginila Ivana Toepfer, ki je bila šele tri tedne poročena. Zvečer je rekla možu, da gre v trgovino, pa je ni bilo več nazaj. Domneva se, da je pobegnila z nekim svojim ljubimcem.

Vztrajna plavalca. 15 letna Roza Pitonov v New Yorku je gotovo ena izmed najboljših plavalk na svetu. Nedavno je plavala iz newyorškega pristanišča do Coney Islanda. Daljava znaša 16 $\frac{1}{2}$ ameriške milje in to daljavo je Roza Pitonova preplavala v petih urah in 18 minutah. Na potu jo je spremljal čoln prostovoljne gasilne družbe. Med plavanjem je zavžila eno jajce in kozarec mleka.

Trgatev na Francoskem. Iz vseh vinorodnih dežel se sliši pritožba, da bo slaba trgatev, tako tudi iz Francoske. Letošnji pridelek je daleč zaostal. V kolici Bordeauxa in po južni Francoski bo bolje. Cene navadnih vin so jako poskočile, dočim se tega ne more reči pri finih vinih, katerih zaloga iz prejšnjih let je še precejšnja. V Italiji je letošnja trgatev za 30% slabša od lanske.

Izgredi v Berolinu. V Moabitu je prišlo do novih izgredov. Delavci so napadli nekega stavkokaza, ga do krvi pretepli, potegnili v neko gostilno in tam tako dolgo obdelavali, da jim je obljubil, da ne bo delal več pri tvrdki Kupfer & Co. — Policija zaradi tega dela velike varnostne odredbe, kakor jih pač zna samo pruska policija.

Tržne cene.

Dnnaj, 7. okt. Borza zakmetijske pridelke. Nžja amerikska poročila niso vplivala na tendenco, ki je ostala trdna. Lastniki so zvišali svoje zahteve pri pšenici od 5 do 10, pri rži za 5 v. Oves in ječmen sta se dobro držala. Koruza enako.

Trst, 7. okt. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 31 do K 32 $\frac{1}{2}$ za dobavo K 28 $\frac{1}{2}$ do K 29 $\frac{1}{4}$. Tendenco popuščajajo.

Budimpešta, 7. okt. Svinjski sejm Ogrske stare težke 147—149, mlade težke 152—154, mlade srednje 154—158, mlade lahke 160—164 v kilogram. Zaloga 33.254 komadov.

Budimpešta, 7. okt. Mast. Svinjska mast 172, namizna slanina 145.

Praga, 7. okt. Sladkor. Surovi sladkor nova kampanja K 2250. Tendenco: medla. — Vreme lepo.

Budimpešta, 7. okt. Žitna borza. Pšenica za oktober K 10'28, pšenica za april K 10'46, rž za oktober K 7'49, rž za april K 7'79, oves za oktober K 7'98, oves za april K 8'36, koruza za maj K 5'55. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca prijetna, promet 25 tisoč met. stotov, pšenica v efektiva se drži, ostalo trdno, termini so se držali. Vreme lepo.

Išče se delavnega, energičnega 566 1

skladiščarja

ki kaj razume v mlinarski stroki. Ponudbe z zahtevo plače »Celje poštni predal 40«.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K. boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velešinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K; 7 K; belega, šinega 10 K, najfinjši prsn 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanjinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 70 cm široke K 18—, 14,70, 17,80, in 21—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4,50, 5,20, 5,70; podpernica iz močnega rižastega gradina. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za nengajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 456 50-10

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Šumava, Češko.

Lepa hiša

s 3 sobami, kuhinjo, kletjo, z malim vrtom in vrtno utico, četrto ure od kolodvora Zidanmost, se takoj za 3200 kron proda. — Več se izve pri **Jos. Tabor - ju v Celju.**

Edina slovenska kislavoda Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih priznana med najboljšimi planinskimi kislimi vodami, je

izborna zdravilo

za katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezni v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izborna zdravilna, temveč je tudi osvežujoča

550 8-2

namizna kislavoda.

Odlikovana je bila na mednarodni razstavi v Inomestu 1896. leta in na higijenični razstavi na Dunaju 1899. leta.

Naroča se pri **oskrbništvu Tolstovrške slatine** pošta **Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima le edino slovensko kislavo vodo.

Oklic.

Renomirana in znana

gostilna „pri Fani“

v hiši št. 394 v Idriji se vsled rodbinskih razmer odda z delikateso vred takoj v zakup. Zakupnik prevzame z obrtoma in sem spada jočim inventarjem tudi celo pred letom prezidano hišo — izvzemši treh prostorov — **v najem.** Vsi prostori v I. in II. nadstropju so na novo in najmodernejše meblovani in se deloma uporabljajo za prenočišča tujcev, deloma oddajo gospodom v najem. Zakupniku torej ni treba nikakršne oprave, marveč le kavcijo v višini enoletne zakupnine ter za obrt potrebni kapital. — Natančneje v pisarni podpisanega notarja v Idriji.

552 4-4

Alojzij Pegan.

Učenec

iz dobre hiše in z dobro šolsko napravo se takoj sprejme v manufakturni trgovini

R. Stermecki v Celju.

Nagrobne križe

in

svetilke

v veliki izberi, nadalje peči, štedilnike in kurilne opreme

priporoča

Peter Majdič, veletrgovina „Merkur“, Celje.

Naznanilo in priporočilo!

P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvorila v Celju, Rotovška ul. št. 8.

zavod za likanje in pranje perila

ter se obenem uljudno priporočam za obilna naročila. Dela izvršujem točno in po ceni. **M. Ziegler, Celje.**

563 1

Ostanki

parhasti za ženske obleke po 20 m, trpežni 10 K, zelo močni 12 K, posebno fini 14 K; platna po 20 m, močnega 8 K, zelo trpežnega 9 K, posebno močnega 11 K, razpošilja **narodna veletrgovska hiša**

R. Stermecki v Celju

Sukna

in modno blago za obleke priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno, Humpolec, Češko. Vzorci franko.

Žlindra

zajamčene odstotne

vsebine dobi se po

najnižji ceni

520 6-5

Na debelo izdaten popust!

v veletrgovini

„MERKUR“ P. Majdič

v Celju,

kjer se dobe tudi vsa druga umetna gnojila.

Postrežba točna

Južnoštajerska hranilnica

v Celju, „Narodni dom“

zvišala je obresti za hranilne vloge na

4 1/8 %

Poslužujte se **Južnoštajerske hranilnice v „Narodnem domu“** pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, da se naloži denar za mladoletne ozir. za varovance izključno le v **Južnoštajersko hranilnico v Celju.**

Južnoštajerska hranilnica v Celju sprejema tudi hranilne knjige drugih, posebno **neslovenskih** denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovinci! — Osredotočimo denarno moč štajerskih Slovencev v lastni slovenski hranilnici in rešimo svoje od ptuje odvisnosti in nadaljnega raznarodovanja.

V gozdovitem kraju Štajerske od postaje 20 minut oddaljeno, 70 oralov veliko, večinoma gozdnato

posestvo

s skoro novo žago na turbino 40 konj. sil, ki se dajo do 180 konj. sil povišati se bo **po zelo nizki ceni** (20.000 do 24.000 K) na licitaciji pri sodnji v Sl. Gradcu dne 12. okt. ob 11. uri prodalo. Vadium 1070 K ter v enem mesecu okrog 6000 K, ostalo ostane vknjiženo.

565 1

428 52-12

Suhe gobe, žito, fižol, laneno seme, sploh vse deželne pridelke kupi

Anton Kolenc, Celje

„Narodni dom“ in Graška cesta.

Istotam se dobi vse spece-rijsko blago, kakor žito in deželni pridelki, najcenejše, na debelo in drobno. — Premog v celih vozovih, debel K 2'10, droben K 1'40 100 kg na dom postavljen v Celju. — Drugam po dogovoru

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta
izdeluje vse različne vrste obutal v modernih fazonah in po solidnih cenah. V zalogi ima tudi zgoto vljeno obutev.

Novosti

v volnenem blagu, v vseh barvah in kakovostih ter

velika zaloga

francoskih batistov za letne obleke

de laine Liberty Levantin v najnovejših vzorcih priporoča

Karol Vanič, Celje

38 Narodni dom. 52-40

Zvezna tiskarna

izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela, kakor: zavitke, račune, vabila, lepake, letake itd.

Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „Narodnem domu“ v Celju.

Velika izber novosti, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v novem srebru, optičnih predmetov i. t. d. Naročite cenike. Postrežba točna in solidna.

Darujte dr. sv. Cirila in Metoda!

L. 1911

Ne odlagajte z naročili

na reklamne koledarje za l. 1911, ker so pozneje navadno vse najlepše številke razprodane. — Zahtevajte vzorce v Zvezni trgovini v Celju, katere Vam pošljemo franko proti franko vrnitvi.

L. 1911

Iv. Jax & sin, Ljubljana

336 52-20

Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

249 38—26

Edina štaj. narodna steklarska trgovina.

Franc Strupi

Celje, Graška cesta.

Prevzete vse steklarskih del.

Najsolidnejša in točna postrežba.

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklenih in porcelanastih posod, svetilk, vsakovrstnih šip, ogledal in okvirjev za podobe.

Na debelo!

Na drobno!

Nagrobne

vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinoveca, brinovca, vinskega žganja i. domačega **konjaka.**

Narodni slikar in pleskar v Celju.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da izvršujem vsa v svojo stroko spadajoča dela, kakor tudi cerkvena, sobna in dekoracijska, slikarije, črkoslikarstvo na steklo, les, itd. — Prevzamem vsa stavbena in pohištvena pleskar-ska dela, katera izvršujem vestno in po naj-nizjih cenah. — Sprejemem takoj več zanesljivih pomočnikov.

Mihael Dobrave, Celje,
Gosposka ulica šte. 5.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberškega in modnega blaga, kakor tudi nagrobnih vencev ter igrač

Celje Prica & Kramar Celje

Graška in Krožna ulica.

511 35-11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica kron 3.000.000. v lastni hiši, Stritarjeva ulica št. 2. Rezervni fond kron 400.000.

Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

149 40-32

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Poštne hran. račun št. 54.366.
— Telefon št. 48. —

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno talaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v Gaberju pri Celju

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

pet od sto (5%)

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

54

Edino narodno kamnoseško podjetje v Celju.

Prva južnoštajerska kamnoseška

industrijska družba.

Brzjavi: „Kamnoseška in-dustrijska družba Celje“.

66

Stavbena in umetna kam-noseška obrt s strojnim obratom.

Izvrševanje vseh stavbe-nih deli kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa.

Specijalna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd.

Brušenje, poliranje in struganje kamena s trojl.

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijentov po razno-vrstnih narisih in nizkih cenah.

Prava zidanih ali betoni-ranih rodbinskih grobišč (rakev).

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom.

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj dočih marmornih vrst v vseh oblikah. Popravljanje spomenikov, ude-lavanje napisov v iste.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

61 50-88

stavbena zlasti tesarska dela.

Ivan Ravnikar

Celje, Graška cesta.

Največja in najcenejša
zaloga špecerijskega in
barvnega blaga.

Prodajam pravi zabukovski
premog po najnižji ceni
cele vozove in na drobno.

Kupujem suhe gobe, oves,
pšenico, sploh vse deželne
pridelke.

Na debelo. Na drobno.

Sprejemem takoj
učenca.

471 59-9

Agro-Merkur

- - v Ljubljani. - -

Uradni prostori: Janez Trdinova ulica št. 8. Podružnica: Trst,
ulica Stadion št. 3. Skladišče in kleti v Trstu in Ljubljani.

**Agro-Merkur je trgovcem in gostilni-
čarjem itd., zadrugam, društvom itd.
najboljši vir za nakupovanje blaga.**

Pozor! Umetna gnojila, galica, žveplo, krmila,
semena stroji in orodja.

Vina! Štajerska, istrska, dalmatinska, dolenska,
goriška, vipavska, zajamčeno pristna vina.
- - - Sir, maslo, žito, moka, olje itd. - - -

- - Agro-Merkur preskrbi vsako blago. - -

Agro-Merkur kupuje vse pridelke in izdelke.

52-40 Cene najugodnejše, postrežba solidna. 29

Zahtevajte pravila, cenike. — —

Ponujajte svoje pridelke.

Zvezna trgovina v Celju

V zalogi ima potrebščine za pisalne stroje vseh sistemov po originalnih cenah, kakor:
ogljeni papir v treh kvalitetah: črni, modri in vijolčasti. — Trakove za vse sisteme
v vseh barvah. — Sprejema tudi abonement na trakove. — Radirke in olje za stroj.
Edisonove mimeografe za strojepisce. — Edisonove mimeografe za ročno pisavo. —
Voščeni papir, barvo črno in modro za mimeograf. — Vsakovrstne papirje za stroj.
Posreduje pri nakupih pisalnih strojev.

83 48-86

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje
po $4\frac{1}{8}\%$ ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu.
Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem.
Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Šmarje,
Gornjigrad in Vransko in rezervna zaklada, katera znašata vže nad
363.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne
svote v občekoristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove
30.000 K, za napravo potov 4500 K,
različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne stro-
kovne šole 8.550 K, za podpore različnim požarnim brambam in
v kmetijsko gospodarske namene nad 4.450 K, hranilnico usta-
novivšim okrajem izplačalo pa se je 26.300 K za dobrotelne na-
mene, skupno tedaj nad 83.800 K. Sprejema tudi hranilne
knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih
obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Slovenci, poslužujte se Južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne
ali varovance in zahtevajte pri sodiščih, južnoštajersko hranilnico.
da se naloži denar za mladoletne oziroma za varovance izključno le v južnoštajersko hranilnico.

48 52-39

POSOJILNICA v CELJU

POSOJILNICA V CELJU, ki je bila leta 1881 z ne-
omejeno zavezo ustanovljena, šteje sedaj nad
4200 zadruženikov, kateri imajo vsega nad
72.000 kron vplačanih deležev.

POSOJILNICA uraduje vsak dan od 9. ure do 12. ure
dopoldne razun nedelje in praznikov.

Poštna hranilnica ček. št. 9579

V lastni hiši
„Narodni dom“

Telefon šte. 22

HRANILNE VLOGE sprejema od vsakega, ako tudi
ni član zadruga ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$. —
Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov
kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pre-
nehalo. Posojilnica plačuje rentni davek sama, ne
da bi ga odtegnila vlagateljem. Posojila daje na
osebni ali hipotekarni kredit proti 6% , $5\frac{1}{2}\%$
in 5% obrestovanju.

Nad 6 milijonov kron hranilnih vlog Nad 332.000 kron rezervn. zaklada

18 52-40